

naar eenen persoon ook door haar tot het ambt
gevoerd worden.

Alleen zoo voldoet men aan den eisch van het
Gereformeerde beginsel en wordt de klacht, dat het
verkiezingsrecht der gemeente in onze K. O. een
licie is, ontzwaard.

Reeds nu spreken we den wensch uit, dat
deze kerkrechtelijke studie uit de *Fransche
Kerkbode* in vlugschriftformaat overga.

Alleen zoo kan ze werken in den algemeenen
kring onzer kerken, en ze is dat overwaard.

Officiële Berichten.

CLASSEN.

Classis Heerenveen.

De Classis Heerenveen brengt ter kennis van
de Gereformeerde kerken, dat in hare vergade-
ring van 7 Februari 1900 praeparatoir is geexa-
mineerd de Candidaat *Homme Jap Heida* van
Middam en door haar als proponent beroepbaar
is gesteld voor de Gereformeerde kerken.

De Classis voornemens,
A. DE GEUS, Præsies.
L. G. GORIS, Scriba.

Heerenveen, 7 Febr. 1900.

Classis Warfum.

De Classis Warfum heeft in hare vergade-
ring van den 7den Febr. l. l. praeparatoir
geexamineerd de heeren *S. Idma* van *Ooster-
nederland* (Gr.) en *A. Terpstra* van *Uithuizen*
en hen met algemeene stemmen beroepbaar ge-
steld voor de Gereformeerde kerken.

J. DUURSEMA, Scriba.

Uithuizen, 7 Febr. 1900.

Classis Zwolle.

De Classis Zwolle heeft den 1sten Februari
1900 praeparatoir geexamineerd en beroepbaar
verklaard voor de Gereformeerde kerken in Nederland
den heer *W. Wener* te *Hasselt* (Overijssel),
C. W. E. FLOOS van *Amstels*, Scriba.

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Het College van Hoogleraren der Theol.
School brengt ter kennis van de Kerken, dat
het 13 Februari j. l. onderzocht heeft en bevoor-
derd tot Candidaat in de Theologie den Student:
J. C. Dager (adres te Utrecht).

Namens het College van Hoogleraren,
Dr. H. BAYNICK, Secretaris.

Gemengd nieuws.

In Frankrijk geeft de staat aan de Fransche
Gereformeerde Staatskerk een som van f. 800.000.
Daar de Fransche Protestanten een som van onge-
veer f. 4.000.000 uitgeven, ter bezoldiging van hunne
predikanten, onderhoud van kerkgebouwen, evange-
listie, zendend enz., zoo krijgen zij slechts een vijfde
van den Staat. Jammer, dat uit dit weinige geld
zoo vele kerken hare vrijheid prijgen.

Opmerkelijk! De heer Brunetiere, hoofdredacteur
van het over de geheele wereld bekende tijdschrift
de *Revue des Deux Mondes*, heeft gedurende
zijn verblijf te Rome tweemaal een bezoek bij den
kardinaal Rampolla afgelegd; ook is hij ontvangen
door den paus. Brunetiere is de schrijver van de
bekende brochure: „Het bankroet der wetenschap”,
waarin hij voor een viertal jaren aantoonde, dat
de wetenschap op elk gebied onmachtig is geble-
ken om de problemen van het leven op te lossen.
Sedert dien tijd heeft hij zich steeds meer in
Romeesche richting bewogen.

Een gezelschap van 33 inboorlingen van Labra-
dor, leden van de Moravische kerk (Hennibutse),
heeft zich door een ondernemer laten verleiden,
hun land te verlaten om zich op de tentoonstelling
te Parijs te laten kijken. Tevens hebben hunne
zendingen zich daartegen verzet. Zij bevinden
zich reeds te Londen en hebben een dertigtal
honden, sleden, enz. medegebracht. De zending
Nestlé heeft de opdracht ontvangen om ze te be-
zoeken en hen onder zijne herderlijke zorg te
nemen.

WINCKEL.

Voer Kinderen.

AAN VRAGERS.

Moet men zeggen aanblijven of aanblijven,
want de een zegt het anders dan de ander.

De vriend die dit vraag zal, hopen we, te
vreden zijn met een kort antwoord, al is 't waar
dat er gerust een paar kolommen over zouden
te vullen zijn. Maar dat gaat hier niet.

Zooals iedereen ziet is aan een voorvoegsel
van *blijden*. Is nu zulk een voorvoegsel van
het grondwoord te scheiden in 't gebruik, dan
krijgt het den klemtoon, zoo niet dan ook niet.

In aanblijven valt de klemtoon anders, daar men
zegt: *blijd aan* en niet: ik grond door.

Hoe staat het nu bij aanblijven?

'Antwoord is dat bij dit woord, gelijk bij
meer met „aan” gevormd, het gebruik zeer af-
wisselend is, en zelfs mettertijd verandert.

Onze vaderen schreven:

„Aaniet mijn moeie,”

„Aanmerkt de lelie,”

„Zij schouwen het aan,”

„Zij daarentegen zeggen juist andersom.

„Ziet aan. Merkt aan. Aanhouwt.

Bij „aanhouden” ging men zeer willekeurig
te werk, wij lezen b. v.:

„Aanhield den Heere,”

„Zij hebben hetzelfde aangehouden.”

Dus was „aan” soms scheidsbaar soms niet.

En zoo is het nog. De meeste menschen
spreken uit aanblijven. Maar die zeldze mens-
chen spreken ook uit aangehouden. Wat het
gebruik betreft, men zegt eveneens: „De heidenen
blijden algenen aan”, als de heidenen
aanhielden afgeden.

Het kort begrip der zaak is, dat het tegenwoordig
vrijwel 't zeldze is of men den nadruk op *aan*
of *blijden* legt, en dit „aan” al of niet
scheidt. Doch daar geen mensch zal zeggen „aan-
houden” maar wel *aangehouden*, moet men om zich
zelf gelijk te blijven ook eigenlijk zeggen ik
blijd aan en niet: „ik aanhield”, en dan valt de
klemtoon op *aan*.

Ontrent het gebruik is op te merken, dat
wanneer „aanhouden” figurlijk wordt genomen,
voor „aanhoudend”, men altijd zegt *aan-
houden*; b. v. hij aanhield de kunst, en niet: hij
blijft de kunst aan. Strikt genomen is echter
't laatste zoo goed als 't eerste.

Wat is beter te zeggen: algemeene geschiede-
nis of wereldgeschiedenis en moet het wezen ge-
chiedenis der vaderlands of vaderlandse ge-
chiedenis?

Deze beide vragen behoren eigenlijk niet
bije, gelijk we zien zullen.

Wat beter is van de twee eerstgenoemde valt
niet te zeggen, omdat het twee geheel verschil-
lende gevallen zijn.

Door „Algemeene geschiedenis” verstaat men
de geschiedenis der volken, voor zoover die
bekend is en te beschrijven valt. Als een boek
verhaalt de lotgevallen van het Fransche volk,
en het Engelsche enz. dan behandelt het Alge-
meene geschiedenis. Men bepaalt zich dan niet
tot één volk.

Nu zijn er gebeurtenissen, die voor alle of
althans voor verschillende volken van belang
zijn, die op heel de wereld invloed hebben
gevoeld. Gelijk elk volk zijn geschiedenis
heeft, zoo heeft ook de wereld haar loop en
lotgevallen. Daarbij zijn allen meer of min be-
trokken. Geef ik nu een verhaal van zulke
feiten of lotgevallen dan schrijf ik *Wereldge-
schiedenis*.

De volksverhuizing, de kruistochten, de kerk-
hervorming zijn gebeurtenissen voor heel de
wereld van betekenis. Zij behoren tot de
Wereldgeschiedenis. Maar de troonsbestijging van
Karel IX, het nemen van de Zilvervloot, de
slag bij Navarino zijn feiten die meer alleen van
belang waren voor Frankrijk, Nederland, Grie-
kenland of Turkije elk voor zich. 't Verhaal
dezer dingen behoort dus tot de algemeene
geschiedenis.

Waartoe een feit behoort hangt alzo af van
zijn belangrijkheid voor één volk of voor vele.

„Vaderlandsche geschiedenis” en „geschiede-
nis der vaderlands”, zijn bij ons twee uitdruk-
kingen voor dezelfde zaak. Volkomen juist is
dit echter niet.

Een *Vaderlandsche geschiedenis* is strikt ge-
noem een of andere geschiedenis, die (voor Ne-
derland) een bepaald Nederlands karakter
heeft, die Nederlandsche deugden, taal, zeden
enz. helder doet uitkomen, die nergens zoo kon
gebeurd zijn dan in Nederland. Zoo spreekt
men ook van vaderlandsche deugden, vader-
landsche liederen, vaderlandschen troon.

Daarentegen is een „geschiedenis der vader-
lands”, die van het land onze geboorte en dus
hier van Nederland, ieder begrijpt wel, dat
eigenlijk alleen die laatste uitdrukking goed is
voor wat we bedoelen.

Doch nu het gebruik eenmaal de laatste
benaming meestal verwisselt met „Vaderlandsche
geschiedenis” is 't niet verkeerd, zich ook van
die uitdrukking te bedienen. We spreken even-
zoo van Engelsche berichten, Fransche lessen-
boeken, en meenen dan vaak: berichten over
Engeland, of omtrent Engelsche zaken, lessen-
boeken om Fransch uit te leeren enz. Menig
jongen zegt: „Mijn Engelsche boek” en meent
dan 't boek waaruit hij Engelsch leert. Evengoed
echter kunnen Engelsche berichten loopen over
Russische zaken, en een Fransch lessenboek
lessen in 't Latijn bevatten. Een Duitsch boek
kan eenvoudig een verhaal bevatten in 't Duitsch
geschreven.

We drukken ons dus nog al eens onnauw-
keurig uit, en het is heel goed en zeer nuttig
daar op te letten, het in te zien. Niet echter
te vitten op hen die iets min juist zeggen.
„Want” zei eens iemand, „als je zoo op je
woorden moet passen, is 't geen leven.”
En daar is veel van waar. Evenwel, als we 't goed
zeggen kunnen, laat ons het dan ook doen!

Nog een onzer lezers vraagt ons, hoe het toch
wezen moet *niet* of *uitzen*. Want, zegt hij,
het ene staat in de boeken, het andere zegt
men altijd.

In dit laatste heeft onze lezer grootendeels
gelijk, gelijk alle verkouden menschen en die
hen bijwonen weten. Wat nu de zaak zelf
betreft, die is eenvoudig zoo. In onze taal (en
in andere) komt het verschijnsel voor, dat voor
sommige woorden nog een letter wordt gevoegd,
die men naar verkiezing kan gebruiken of weg-
laten. Zoo zetten wij voor *niet* en *f*, en de
Engelschen een *s*, andere voorbeelden zijn *nijp*
en *knijp*, *linkerhand* en *slinkerhand*.

De geleerden noemen zulk een voorvoeging
prothesis. Hoe die voorvoeging ontstond en meer
nog kunnen we hier niet behandelen. Voor de
betekenis maakt zij geen verschil, alleen is
soms 't ene meer gebruikelijk of wat deftiger
dan 't andere. Men zal b. v. tot een kleinen
jongen niet zeggen: „Je moet niet met de *slin-
kerhand* eten.” Wederom zeggen we niet: De
nood knijpt, maar *nijpt*.

HOOGENIEKE.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Nes en Wierum, A. Groenewegen,
te Woudsend c. a. — Oostwold, H. Meijer,
te Reijndam. — Zaandam A. W. Breukelaar, te Halfweg.
AANGENOMEN: Barendrecht, J. E. Vonckenberg,
te Voorhuizen.

BEDANKT: Exmorta en Allingawier, J. Koning,
te Mijdsrecht. — Ilst, J. Brouwer, te Oude Wete-
ring. — Oldeboorn, W. T. Nijenhuis, te Britsum.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Lutjegast, G. Henneman, cand. te
Amsterdam. — Delfzijl, J. W. Knaap, te Groot-
gast. — Uithuizen, H. J. Brouwer, te Looze, cand.
te Zierikzee. — Haastrecht, H. Oldeman, te Hee-
rewaarden. — Pietersburg, M. J. F. Schoneveld,
te N. Beerta. — Oud Alblas, H. Doornveld,
te Kerkwijk. — 's-Gravenhage, E. J. W. Posthumus
Meijes Jr., te Middelburg. — IJsendijke en Grattijk,
P. IJdema Cr., cand. te Jorwerd. — 's-Heerengen-
bosch, F. C. A. Pantekoeck, te Tiel. — Eeverdingen,
B. C. Verhagen, cand. te Utrecht. — Berkhout, A.
Stramrood, I. H., te Twik. — Oud-Voorn, G.
Tjalma, te Veen. — Delft, A. ten Have, te Emen-
na. — Rouwen, J. L. Dippel, te De Bilt. — Ruig-
huizen, J. van Rijk, te Tjerkwerd.

AANGENOMEN: Oterdum, H. Buiskoop, te Koe-
dijk. — Terwold, K. Pekkering, te Sleen. — Osch,
J. Herderschee, J. H., te Deventer.

BEDANKT: Zutphen, C. G. M. Quack, J. C. W., te
Winterswijk. — Wargen, P. C. A. Douwes, te Zuid-
wold. — 's-Graveland, B. van Meer, te Utrecht.
— Sipkema, F. IJdema, Cr., cand. — Deinum, R.
Hazelhof, te Schalrum c. a. — Uithuizen, Waardhu-
izen en Waterlandskerk c. a. P. de Looze, cand.
te Zierikzee. — Lutjegast, G. Henneman, cand. te
Amsterdam. — Wageningen c. a. G. van Wijhe,
te Voorhout. — Kerk- en Kapel-Averath, H. G.
Oudegeest, te Rhenoy. — Winnen, B. C. Verhagen,
cand. — Oudega, H. M. W. Ruykes, te Menaldum.

Advertentiën.

Tot onze droefheid behaagde het den
Heere uit ons midden weg te nemen, den
oudsten onzer Bedienaren des Woords,
Da, J. VAN MANTGEM,

die ruim 16 jaar, eerst als Leeraar van
éene, daarna van beide vereenigde Gere-
formeerde Kerken, trouwelijk, naar de mate
zijner gaven, en krachten onder ons gearbeid
heeft. Met droefheid staren wij hem na,
maar niet als degenen die geene hopen
hebben, waar zich ook ten volle aan onzen
ouden broeder de belofte bevestigde, dat God
met vrede het einde zijner knochten kroont.

Namens den Kerkraad der
Geref. Kerk,
Da, P. WARMENHOVEN, Præsies.
R. FERWERDA, Scriba.

Harderwijk, 12 Febr. 1900.

Hedenocht overleed, tot onze diepe
droefheid, zacht en kalm in zijnen Heer
en Heiland, na een langdurig lijden in den
ouderdom van ruim 65 jaar onze geliefde
Echtgenoot, Vader en Behuiddader de Heer
BARTEL JANSE.

Wed. B. JANSE—DE NOOIJER.
H. JANSE Jr.
A. J. JANSE—SCHIP.
I. VAN RIET.
N. M. VAN RIET—JANSE.
N. W. JANSE.
J. J. JANSE.
L. JANSE.

Goes, 14 Febr. 1900.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Verschenen in de 2e aflevering van den
nieuwen jaargang van:
**Mannen en Vrouwen
van Beteekenis.**
REDACTIE: MR. J. KALEF JR.,
Levensschets en Portret van
P. J. JOUBERT
door J. A. WORMSER.
Prijs bij intekening 50 Cent. Afzon-
derlijk f. 1.—
Uitgave van H. D. TJEENK WILLINK & Zn.
te Haarlem.

„Heraut” te Koop

voor den meestbiedende, van No. 1 tot No. 149
(einde Dec. 1899). Zindelijk gelezen, No. 154
ontbreekt. No. 419 tot 470 (jaarg. 1886) is
gebonden. Adres J. VAN DER WAALS,
Nijverheid veld.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributien:
Door den heer A. C. Breedveld te Nieuwer-
Lammen f. 28; door Dr. C. S. van der Voet te
Lemmen f. 127.50; door den heer T. van
Dijken te Ten Boer f. 29.50; door den heer G.
Lucas te Dalfsen f. 1; door den heer K. Ham-
ster te Nieuwolda f. 1; door den heer H. H.
Tuininga te Bolsward f. 31.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit).
Van de Geref. kerk te Stellendam f. 3.81; van
idem te Sappemeer f. 7.92; van idem te Ure-
terp (halve coll.) f. 1.57; van idem te Oudega
f. 2.38; van idem te Opeinde Nijega f. 1.08;
van idem te Surhuisterveen f. 3.07; van idem
te Rottevalle f. 2.50; van idem te Boornber-
gum f. 1.31; van idem te Drachten f. 3.57;
van idem te Drogeham f. 4.50.

Voor het Hospitium:
Door den heer J. H. F. Fritze te Delft, van
Mej. T. H. 12 servetten.

S. J. SEEFAT,
Penningmeester.

Hilversum.

Levensverzekering-Bank „KOSMOS.”

gevestigd te ZEIST (Prov. Utrecht).

Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 23 Februari 1862.

Directie: Jhr. F. H. VAN DE POLL en Jhr. F. VAN REENEN.

Volteekend Maatschappelijk Kapitaal f. 1,800,000.—

Uitmo December 1898 bedroegen:

Het verzekerd kapitaal..... f. 10,810,375.—
Het waarborgkapitaal..... f. 10,066,932.25
De uitbetaalde verzekeringen..... f. 9,713,122.03

(Het aandeel in de Winst voor verzekerden van minste f. 1000.— verzekerd Kapitaal bedroeg
over 1898 10 pCt. der Jaarpremie, uit te koopen na twee-je ik bestaan der verzekering).

Verzekeringen aan Kapitaal bij overlijden en bij leven.

Gemengde Verzekeringen. Uitzetverzekeringen.

Communiteitsverzekeringen. Studietoelagen.

Lijfrenten. Pensioenen.

volgens tarieven, welke naar de nieuwste gegevens berekend zijn.

Gunstige voorwaarden voor verblijf in Oost- en West-Indië en Transvaal.

Prospectussen en Formulieren kosteloos verkrijgbaar ten Kantore der

Maatschappij te Zeist; bij Heeren Inspecteurs en Heeren Agenten.

JOHANNES KRAMER & Co., DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS
Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN
en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen
tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terughetaald.

BERICHT.

Ondergeteekende bericht, dat voor zijn Amerik. Orgelhandel,
als VERTEGENWOORDIGER voor geheel de provincie Groningen,
is aangesteld:

DEN HEER F. J. ALBRACHT,
Roode Weeshuisstraat 14, Groningen.

Bij wien steeds een uitgebreide sortering Orgels zal voor-
handen zijn. Aanvragen om Catalogi en Conditiën voor KOOP, HUUR etc.,
worden met alle gewenschte inlichtingen gaarne door den Heer F. J. ALBRACHT
verstrekkt.

Met uitnodiging aan alle belangstellenden tot een bezoek aan het Magazijn
van den Heer F. J. ALBRACHT.

Verblijft aanbevelend,

G. A. GOLDSCHMEDING,

Piano- en Orgelhandel. — Amsterdam.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr.
A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHMELPENNING VAN DER OYE.
Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen
KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

GELDELIJKE NOOD!

Sedert de vorige opgave werd door het
Bestuur der Nederl. Vereniging van Vrienden
der Waarheid ontvangen: Uit Harderwijk f. 1;
van den heer en mevrouw S. P. v. d. B. te
Malang f. 10; van Mej. J. M. S. uit oude be-
trekking f. 2.50; uit Gerkelooier f. 4, en van
de Gereformeerde Kerken te Weesp f. 5.39;
Bussum f. 11.36; Leiden C f. 18.88; Zwolle f. 10.
Hoezeer wij dankbaar zijn voor den steun
die wij ontvangen, nochtan hadden wij meer
dere hulp verwacht. Vooral nu onze kas ledig
is en ons de gelden ontbreken om de trakte-
menten over Februari te betalen, roepen wij
allen toe, die de waarheid liefhebben, die naar
de godzaligheid is: Vergeet toch onze Oef-
naars niet, die zoovele jaren, dikwijls onder
noodelijke omstandigheden, mede gearbeid heb-
ben aan de wederopbouw van de muren van
Jeruzalem en getoond hebben medelijden te
hebben met het gruis van Sion.

Namens het Bestuur,

J. IJSEBRAND, Penningmeester,

Koninginneweg 187.

W. KIRCHNER, Rozeagracht 55, Amsterdam.

Alle aanbeveling verdient het

Koraalboek der Psalmen

van L. DOORMONT.

Dit Koraalboek ziet er naar het uit-
wendigste keurig uit. Groot formaat, dui-
delijke muziekdruk. De zetting wordt
door de kenners alomt geroemd. f. 1.25
In stevig kartonnen band met lijnen rug f. 1.50.
Ja stelligen linnen band..... f. 1.50.

Eerstdaags verschijnt: De Crisis in Zuid-Afrika,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

(Vertaald uit de REVUE DES DEUX MONDES)

Prijs f. 0.50.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL

VOORHEEN

Amsterdam.

Pretoria.

HÖVEKER & WORMSER.

Dit blad wor-
dijdragen van
blad betref
aan de ADMIN-
istratiën,
kunnen voor h

Van d

KE

Niet minde
schil tusschen
de roeping v
verschil te d
niet zonder m
van Jezus: „N
uitwendig gel
Dat zou afdoe
toog sprake v
lijk organisati
bare Kerk geg
Met opzet is h
ons uitgesprok
der Kerk dit
Overheid alle
in aanraking l
Kerk en Staat
anders dan h
kan beteekene
tuut is de be
niet toepasseli
komt wel ter e
en is zelfs alle
wendig gelaat
waarneembaar.

Zal men d
van de Kerk
de roeping va
Ook dit gaat
pas zoo stra
beider versch
ken. Uw roepi
die levenstaak
tuut der Overh
Kerk niet in d
Voor een kerk
geen plaats. H
baring gedurig
lingen” gespro
rubs en de Ma
het Lam zich
verstand daare
institutiën zin-
men in den zin
gezellige geme-
zijn, verklaart
gemeente deels
onder de twaalf
nieuwe beedein
de twaalf apas
niet de naam
van oudste of o
Verbond geme
patriarchen en
vierenwintig
heel de geheili
des levenden G
Verbond voor
bekleed zijn me
met de kroon
ambt is hier c
Voor zooverre
sten in den heme
heerschen ze n
over de aan God
op overtuigende
dat alle gezall
„Gij hebt ons g
koningen,” en d
Thyatie schrijft
macht geven ov
van Laodicea:
geven met mij
De taak, de
Kerk mag daare
een term, als „
nooit tot aan i
vallei uitgestrekt
het kerkelijk insti
tend binnen den l

Zal men dan
van Kerk en St
eenlooft? Stellig
spreken dat beid
roepen zijn om
Doch hiernede
Dat is iets, wa
alle creaturen, z
boven, als van h
op aarde, kan ze
moet God diene
pale en ten lae
van Gods naam
vraag is, hoe e
heeft, en juist
de roepingen uit

Kan men dan
van Kerk en St
bestrijden, preve
zekere hoogte, ja
zonde wil in he

Boek- en Conraadtraktierij:
DE ROEVER KROMME & BAKERS,
Amsterdam.